

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/28/2018
Identifikačné číslo spisu: 8018200136
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8018200136.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Y. V., nar. XX. T. XXXX, bytom L. č. XXX/XX, L., právne zastúpeného JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom, so sídlom Sibírska 4, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, v konaní o preskúmanie rozhodnutia Generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24. januára 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 06. júna 2018, č. k. 6Sa/4/2018-53, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 06. júna 2018, č. k. 6Sa/4/2018-53, zamietla.

II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č. k. 6Sa/4/2018-53 zo dňa 06. júna 2018 postupom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia Generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24. januára 2018 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“) v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 08. septembra 2017.

2. Predmetným rozhodnutím žalovanej bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 08. septembra 2017, ktorým podľa § 65, § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) a podľa § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom

zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 100/1988 Zb.) bola zamietnutá žiadosť žalobcu zo dňa 05. novembra 2015 o priznanie starobného dôchodku k XX. T. XXXX., z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok pre jeho priznanie.

3. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu žalovanej zistil, že žalobca podal žiadosť zo dňa 05. novembra 2015 o priznanie starobného dôchodku k 16. marcu 2015, ktorú žalovaná zamietla rozhodnutím č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 13. februára 2016. Krajský súd rozsudkom č. k. 6Sd/21/2016-56 zo dňa 14. septembra 2016 zrušil predmetné rozhodnutie žalovanej a vrátil jej vec na ďalšie konanie za účelom doplnenia dokazovania v tom smere, či štúdium v 1. a 2. ročníku na vojenskej strednej odbornej škole (ďalej aj „VSOŠ“) možno považovať za ostatnú vojenskú službu, či toto štúdium je možné zaradiť do I. kategórie funkcií, a za tým účelom obstarat' si stanovisko od príslušného osobitného orgánu sociálneho zabezpečenia, prípadne iného orgánu verejnej správy. Žalovaná mala vo veci opätovne rozhodnúť, pričom bolo jej úlohou v rozhodnutí dostatočne objasniť, z akého dôvodu, na základe akých správnych úvah dospela k záveru, že žalobca nezískal potrebné obdobie dôchodkového poistenia, a teda ani vojenskej služby počas štúdia na VSOŠ v rozsahu zakladajúcom nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb.

4. Následne žalovaná požiadala Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „MO SR,“) o zaujatie stanoviska k štúdiu žalobcu v 1. a 2. ročníku na VSOŠ, keď MO SR listom č. ÚFZ-40-79/2017 zo dňa 11. apríla 2017 oznámilo, že štúdium v 1. a 2. ročníku na VSOŠ ani štúdium na vojenskom gymnáziu nie je možné považovať za ostatnú vojenskú službu podľa § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb., lebo činnosť, ktorú títo žiaci vykonávali pred nástupom na základnú vojenskú službu, nebola výkonom vojenskej služby. Podľa § 24 ods. 1 zák. č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov, vojakmi z povolania sú praporčiaci, dôstojníci a generáli, ktorí vykonávajú vojenskú službu ako svoje povolanie v služobnom pomere, do ktorého boli prijatí na vlastnú žiadosť po vykonaní základnej (náhradnej) služby. Z uvedeného vyplýva, že ani žiaci VSOŠ počas štúdia nemohli byť vojakmi z povolania, pretože do služobného pomeru mohli byť prijatí až po vykonaní základnej služby. Z uvedených dôvodov nie je možné štúdium v 1. a 2. ročníku VSOŠ zaradiť na účely dôchodkového zabezpečenia do I. (II.) kategórie funkcií.

5. V zmysle vyššie uvedeného žalovaná po doplnení dokazovania rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 08. septembra 2017 podľa § 65, § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. a podľa § 21 a § 174 zák. č. 100/1988 Zb. zamietla žalobcovu žiadosť zo dňa 05. novembra 2015 o priznanie starobného dôchodku k XX. T. XXXX. O odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu rozhodla žalovaná napadnutým rozhodnutím, ktorým odvolanie žalobcu zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila, pričom poukázala na doplnenie dokazovania, a to potvrdenie MO SR zo dňa 11. apríla 2017. Uviedla tiež, že štúdium po skončení povinnej školskej dochádzky sa v súlade so smernicou u žiakov vojenských škôl vykazovalo ako doba štúdia v I. a II. časti výkazu so zaradením tejto doby do III. pracovnej kategórie.

6. Správny súd uviedol, že na základe žalobných námietok bolo potrebné posúdiť spornú otázku, či štúdium 1. a 2. ročníka vojenskej strednej odbornej školy u žalobcu od 01.09.1971 do 12.08.1973 je potrebné považovať za dobu zaradenú do I. pracovnej kategórie, a teda za obdobie dôchodkového poistenia, ktorým vznikne žalobcovi nárok na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 alebo § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., t. j. zníženie vekovej podmienky potrebnej na dovŕšenie dôchodkového veku.

7. Z obsahu administratívneho spisu žalovaného správny súd zistil, že žalobca podal prvostupňovému správneému orgánu žiadosť o priznanie starobného dôchodku spísanú dňa 05.11.2011, ktorou žiadal priznať starobný dôchodok od XX.XX.XXXX, t. j. dovŕšením 59 rokov veku.

8. Podľa potvrdenia Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Sekcia ekonomiky, odbor financovania a konsolidácie, č. SEEK-51-4/2016 zo dňa 18.01.2016 žalobca nebol poberateľom dávky výsluhového zabezpečenia ani výsluhového ani invalidného výsluhového dôchodku, teda nezískal obdobie výkonu štátnej služby profesionálneho vojaka v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa

zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa dokladov z Vojenského archívu - centrálnej registratúry Trnava a Vojenského ústredného archívu Olomouc, Česká republika, žalobca od 13.08.1973 do 19.07.1975 vykonával základnú vojenskú službu vo vojenskej škole v I. kategórii a od 20.07.1975 do 30.08.1989 bol zamestnaný ako vojak z povolania v I., II. kategórii funkcií (v tom od 01.01.1980 do 30.09.1989 v II. kategórii funkcií). V období rokov od 01.09.1971 do 30.06.1975 študoval na Vojenskej strednej odbornej škole v Nitre.

9. Podľa obsahu osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý tvoril prílohu odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, v I. kategórii funkcií bolo žalobcovi hodnotené obdobie od 13.08.1973 do 19.07.1975 ako doba štúdia a vojenskej základnej služby a od 20.07.1975 do 31.12.1979 ako doba služby vojaka. Doba štúdia na vojenskej strednej škole u žalobcu za 1. a 2. ročník od 01.09.1971 do 12.08.1973 ako I. kategória funkcií nebola hodnotená.

10. Podľa potvrdenia Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. ÚFZ-40-79/2017 zo dňa 11.04.2017, ktoré tvorí obsah administratívneho spisu žalovaného, štúdiom v I. a II. ročníku vojenskej strednej odbornej školy a ani štúdiom na vojenskom gymnáziu sa nepovažuje za ostatnú vojenskú službu podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. Činnosť, ktorú títo žiaci vykonávali pred nástupom na základnú vojenskú službu, nebola výkonom vojenskej služby. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov, vojakmi z povolania sú práporčiaci, dôstojníci a generáli, ktorí vykonávajú vojenskú službu ako svoje povolenie v služobnom pomere, do ktorého boli prijatí na vlastnú žiadosť po vykonaní základnej (náhradnej) služby. Z uvedeného vyplýva, že ani žiaci vojenskej strednej odbornej školy a vojenského gymnázia počas štúdia nemohli byť vojakmi z povolania, pretože do služobného pomeru mohli byť prijatí až po vykonaní základnej služby.

11. Žalobca v I. kategórii funkcií vykonával teda službu 6 rokov a 142 dní a v II. kategórii funkcií 9 rokov a 276 dní, spolu 16 rokov a 53 dní. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v I. kategórii funkcií získal menej ako 20 rokov obdobia profesionálnej služby, a preto nemohol splniť podmienky pre nárok na starobný dôchodok dovŕšením 55 ani 58 rokov veku podľa § 21 ods. 1 písm. c/ až d/. Rovnako nespĺnil podmienky ani vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. z dôvodu, že zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie alebo doba trvania výkonu služby v I. a II. kategórii funkcií podľa § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ zákona č. 100/1988 Zb. netrvalo k 31.12.1999, pričom žalobca výkon služby ukončil 30.09.1989, teda nebola splnená podmienka uvedená v § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb..

12. Na základe vyššie uvedených skutočností správny súd uviedol, že je zrejmé, že žalobca nespĺnil ani jednu z podmienok uvedených v § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb., pre ktoré by bolo možné uznať zníženie vekovej podmienky potrebnej na dovŕšenie dôchodkového veku. V konaní bolo správnym orgánom preukázané, že obdobie štúdia v 1. a 2. ročníku vojenskej strednej odbornej školy sa nezaraďuje do I. kategórie funkcií, t. j. do doby zamestnania, ktorá je potrebná pre nárok na starobný dôchodok znížením vekovej podmienky podľa § 174 a § 21 zákona č. 100/1988 Zb.

13. Správny súd zároveň podotkol, že aj v prípade, ak by doba štúdia v 1. a 2. ročníku vojenskej strednej odbornej školy bola preukázateľne zaradená v I. kategórii funkcií, žalobca by aj napriek tomu nespĺnil podmienku pre nárok na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. c/ až d/ zákona č. 100/1988 Zb., t. j. 20 rokov obdobia profesionálnej služby. Ako je zrejmé podľa napadnutého rozhodnutia žalovaného, v I. a II. kategórii funkcií žalobca získal spolu 16 rokov a 53 dní. Pripočítaním obdobia štúdia 1. a 2. ročníka vojenskej strednej odbornej školy by žalobca nadobudol vo výkone služby 18 rokov a 35 dní, teda ani za takýchto okolností by podmienku zníženia vekovej hranice pre nárok na starobný dôchodok podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. nespĺnil. Aplikácia ustanovenia § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. by neprichádzala do úvahy tak, ako bolo uvedené vyššie, z dôvodu, že zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie u žalobcu netrvalo k 31.12.1999 a výkon služby ukončil už 30.09.1989.

14. Z vyššie uvedených dôvodov správny súd považoval rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu za vecne správne a zákonné a žalobu žalobcu podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

15. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 175 ods. 1 SSP v spojení s § 168 ods. 1 SSP. Žalobca nebol v konaní úspešný, preto mu súd nárok na náhradu trov konania nepriznal. Vo vzťahu k žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný, správny súd nezistil dôvody, pre ktoré by bolo spravodlivé požadovať po žalobcovi, aby nahradil žalovanému trovy konania.

II.

Kasačná sťažnosť

16. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP rozsiahlu kasačnú sťažnosť, v rámci ktorej uviedol, že nemožno súhlasiť, že polovicu jeho štúdia, t. j. prvé dva ročníky na VSOŠ, nie je treba považovať za službu. Zdôraznil, že MO SR ako jediný rezort nikdy nespracovalo a nemá k dispozícii rezortný zoznam preferovaných zamestnaní zaradených do I. a II. kategórie funkcií.

17. Žalobca žiadal o vypočutie svedkov, k čomu žalovaná ani krajský súd nepristúpili a navrhovaných svedkov nevypočuli, aj napriek tomu, že títo mali vedomosť o priebehu žalobcovej služby, vojenskej prípravy a vojenskom výcviku. Zdôraznil, že bolo povinnosťou žalovanej rešpektovať aj čestné vyhlásenie dvoch svedkov, pričom neposudzovala všetky aspekty žalobcovej žiadosti svedčiace pre a proti. Napriek žalobcovmu návrhu vo veci nebol ustanovený ani znalec z odboru služobného práva, ktorý by pomohol objasniť aký druh služby a odkedy vykonával, v akej kategórii funkcií a porovnal to s režimom platného práva a režimom ľudských práv a slobôd.

18. Podľa názoru žalobcu je nepochopiteľné, že žalovaná môže bez dokazovania vysloviť, že vojak z povolania spĺňa podmienky pre zaradenie do I. alebo II. pracovnej kategórie v prípade, že služba ním vykonávaná zodpovedala celkom niektorému zamestnaniu zaradenému do I. alebo II. pracovnej kategórie, pričom sa však museli posudzovať všetky podmienky, za ktorých mohlo byť zamestnanie zaradené do rezortného zoznamu. Nárok na výsluhový dôchodok má byť naviazaný na dobu služby v ozbrojených silách, pričom nie je konkretizovaný druh služby a dokonca ani že táto služba má byť vykonaná v služobnom pomere.

19. Žalobca zdôraznil, že s ním bolo od počiatku, t. j. od 01. septembra 1971 zaobchádzané ako s vojakom ČSLA, pričom v rozhodnom čase podliehal brannému zákonu. Podľa údajov z vojenskej knižky, školských vysvedčení, potvrdených vojenským zamestnávateľom, obdobie vojenského stredoškolského štúdia v 1. a 2. ročníku VSOŠ od 01. septembra 1971 do 12. júla 1973 musí byť žalobcovi hodnotené v celom rozsahu ako I. kategória funkcií, pričom vo vojenskej knižke žalobcu je toto obdobie zaznamenané ako vojenská činná služba, a teda je potrebné toto obdobie považovať za prípravu na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách.

20. Ďalej žalobca uviedol, že trvá na požiadavke, aby krajskému súdu žalovaná predložila rezortný zoznam funkcií MNO ČSSR platný v rozhodnom čase, ktorý by ju oprávňoval vylúčiť jeho dobu štúdia v 1. a 2. ročníku VSOŠ z I. kategórie funkcií. Trval na tom, aby žalovaná predložila takýto zoznam, kde by bolo rozhodné obdobie služby študentov VSOŠ, VŠKD, VG SNP a ostatných vojenských stredných škôl, resp. ktorý by oficiálne vyčleňoval a vylučoval túto dobu štúdia z I. kategórie funkcií od ich veku 15 rokov. Ak žalovaná a MO SR nemajú tento zoznam k dispozícii, tak nemôžu uniesť dôkazné bremeno a na ich tvrdenia bez opory v zákone nemôže všeobecný súd prihliadať.

21. Podľa názoru žalobcu súdy môžu podľa výsledkov vykonaného dokazovania vysloviť, že pracovník spĺňa podmienky pre zaradenie do I. a II. pracovnej kategórie v prípade, že práca ním vykonávaná zodpovedala celkom niektorému zamestnaniu zaradenému do I. alebo II. kategórie, pričom však museli

posudzovať všetky podmienky, za ktorých mohlo byť zamestnanie zaradené do rezortného zoznamu (stanovisko NS ČSSR zo dňa 10. októbra 1977, sp. zn. Cpjf 46/77, publikované v č. 1/1978 Zbierky rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu ČSSR). Žalobca tiež poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 306/2010 zo dňa 08. decembra 2010.

22. Žalobca s poukazom na zákony o zbraniach a strelive platné od roku 1949, vzťahujúce sa aj na jeho osobu uviedol, že tieto jasne dokazujú, že sa vzťahovali aj na všetkých žiakov vojenských stredných škôl. Žalobca zároveň v tejto súvislosti poukazoval na zákaz detskej práce.

23. Uviedol tiež, že v čase keď študoval na vojenskej škole od 01. septembra 1971 do 19. júla 1975 príslušníci ČSLA nepoznali pojem III. kategória funkcií, resp. III. pracovná kategória, keď tieto pojmy sa začali postupne používať až v roku 1985, a teda ide o porušenie retroaktivity.

24. K aplikácii ustanovenia § 174 zák. č. 100/1988 Zb. žalobca poukázal na ústavný princíp právnej istoty.

25. Podľa názoru žalobcu, hodnoty uvedené v napadnutom rozsudku sú nepresné, keď medzi sporovými stranami niet pochyb o tom, že žalobca dňa XX. T. XXXX dosiahol vek 55 rokov, bol zamestnaný najmenej 25 rokov, a v tom čase odslúžil 4413 dní, t. j. 12 rokov a 33 dní vo vojenskej činnnej službe I. kategórii funkcií, 2189 dní, t. j. 5 rokov a 364 dní vo vojenskej činnnej službe II. kategórii funkcií a 9285 dní, t. j. 25 rokov a 160 dní v zamestnaní III. pracovnej kategórii funkcií. Spolu v ČSLA odslúžil 4413 dní + 2189 dní = 6602 dní, t. j. 18 rokov a 32 dní. Spolu odpracoval 9285 dní, t. j. 25 rokov a 160 dní. Spolu žalobca odslúžil a odpracoval 6602 dní + 9285 dní = 15887 dní, t. j. 43 rokov a 192 dní.

26. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 06. júna 2018, č. k. 6Sa/4/2018-53, zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24. januára 2018 a vec mu vráti na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil pre prípad úspechu náhradu trov konania, ktoré vyčísliť v sume 907,06 €.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti

27. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že dôvody tam uvedené sú neopodstatnené, a preto navrhla aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti nemožno priznať úspech.

29. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 29. januára 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

30. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

31. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

32. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

33. Podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci alebo sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

34. Podľa § 190 SSP, ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

35. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o zamietnutí odvolania žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým podľa § 65, a § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. a § 21 a § 174 zák. č. 100/1988 Zb. bola zamietnutá žiadosť žalobcu o priznanie starobného dôchodku ku dňu XX. T. XXXX z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok pre jeho priznanie.

36. Podľa § 174 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb., občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9,5 roka, ak ide o zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h), alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,

b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h), alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,

c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h), alebo 16 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií, alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo

d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až l), alebo 15 rokov v službe I. kategórie funkcií.

37. Podľa § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb., podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 <. a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb. <.

38. Podľa § 21 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb., občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,

b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v §12 ods. 3 písm. d) a e),

c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h),

d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i) až l), alebo

e) 60 rokov.

39. Podľa § 132 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb., vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií,
- b) 57 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu v ostatných prípadoch.

40. Podľa § 14 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. zamestnania sú na účely dôchodkového zabezpečenia zaradené do 31. decembra 1999 podľa druhu vykonávaných prác do troch pracovných kategórií. Zamestnania I. a II. pracovnej kategórie sú uvedené v rezortných zoznamoch zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie vydaných pred 1. júnom 1992; do III. pracovnej kategórie patria zamestnania, ktoré nie sú zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie.

41. Podľa § 14 ods. 4 zák. č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 16. marca 1993 ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí doba služby vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

42. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť splnenie zákonných podmienok odôvodňujúcich zamietnutie žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku.

43. Kasačný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že v posudzovanej veci bolo predmetom prieskumu v poradí druhé rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, vydané potom ako predchádzajúce rozhodnutie krajský súd v danej veci zrušil a vec vrátil žalovanej za účelom doplnenia dokazovania, či štúdiom v 1. a 2. ročníku na VSOŠ možno považovať za ostatnú vojenskú službu, či uvedené štúdium je možné zaradiť do I. kategórie funkcií. Úlohou žalovanej bolo obstarat' si stanovisko od príslušného osobitného orgánu sociálneho zabezpečenia, vo veci opätovne rozhodnúť a v rozhodnutí dostatočne objasniť, z akého dôvodu, na základe akých správnych úvah dospela k záveru, že žalobca nezískal potrebné obdobie dôchodkového poistenia, a teda ani vojenskej služby počas štúdia na VSOŠ v rozsahu zakladajúcom nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. Žalovaná v zmysle predmetného rozsudku požiadala Ministerstvo obrany Slovenskej republiky o zaujatie stanoviska k štúdiu žalobcu v 1. a 2. ročníku na VSOŠ a bolo jej oznámené, že štúdiom v 1. a 2. ročníku vo VSOŠ ani štúdiom na vojenskom gymnáziu nie je možné považovať za ostatnú vojenskú službu podľa § 132 ods. 1 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb., a preto nie je možné uvedené štúdium zaradiť na účely dôchodkového zabezpečenia do I. (II.) kategórie funkcií. Následne Sociálna poisťovňa, ústredie po doplnení dokazovania vo veci opätovne rozhodla rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 08. septembra 2017, o odvolaní voči ktorému rozhodla žalovaná napadnutým rozhodnutím. V zmysle uvedeného mal kasačný súd za to, že žalovaná pri opätovnom rozhodovaní o žiadosti žalobcu postupovala v intenciách zrušujúceho rozsudku krajského súdu.

44. Medzi stranami bola spornou otázka, či štúdiom žalobcu v 1. a 2. ročníku VSOŠ od 01. septembra 1971 do 12. augusta 1973 je možné považovať za dobu zaradenú do I. pracovnej kategórie, a teda za obdobie dôchodkového poistenia za účelom posúdenia zníženia vekovej podmienky žalobcu potrebnej na dovŕšenie dôchodkového veku.

45. Kasačný súd zhodne s krajským súdom poukazuje na potvrdenie Ministerstva obrany SR, Sekcie ekonomiky, odbor financovania a konsolidácie č. SEEK-51-4/2016 zo dňa 08. januára 2016, z ktorého vyplýva, že podľa vyjadrenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Bratislava žalobca nie je poberateľom dávky výsluhového zabezpečenia, teda nezískal obdobie výkonu štátnej služby profesionálneho vojaka v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z.z. Podľa dokladov z Vojenského archívu - centrálnej registratúry Trnava a Vojenského ústredného archívu Olomouc, Česká republika, žalobca od 13.08.1973 do 19.07.1975 vykonával základnú vojenskú službu vo vojenskej škole v I. kategórii a od 20.07.1975 do 30.08.1989 bol zamestnaný ako vojak z povolania v I., II. kategórii funkcií (v tom od 01.01.1980 do 30.09.1989 v II. kategórii funkcií). Podľa osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý tvorí prílohu prvostupňového rozhodnutia žalovanej, v I. kategórii funkcií bolo žalobcovi hodnotené obdobie od 13.08.1973 do 19.07.1975 ako doba štúdia a vojenskej základnej služby a od 20.07.1975 do 31.12.1979 ako doba služby vojaka. Doba štúdia na VSOŠ u žalobcu za 1. a 2. ročník od 01.09.1971 do 12.08.1973 ako I. kategória funkcií nebola

hodnotená.

46. V zmysle vyššie uvedeného žalobca nespĺňa podmienky na skorší vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb., a to s poukazom na to, že v I. a II. kategórii funkcií získal spolu 16 rokov. Zároveň prisvedčil krajskému súdu v tom, že ak by doba štúdia v 1. a 2. ročníku VSOŠ bola preukázateľne zaradená v I. kategórii funkcií, žalobca by nesplnil podmienku pre nárok na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb., nakoľko by v danom prípade nadobudol vo výkone služby 18 rokov.

47. Ďalej kasačný súd poukazuje na ustanovenie § 132 zák. č. 100/1988 Zb., upravujúce podmienky nároku vojakov z povolania na starobný dôchodok do XX. J. XXXX a podľa ktorého vojakovi z povolania vznikol nárok na tento dôchodok od skoršieho veku 55, resp. 57 rokov len v prípade ak službu zaradenú do I. kategórie funkcií vykonával najmenej 20 rokov, pričom žalobca túto podmienku nespĺňa.

48. Ustanovenie § 174 zák. č. 100/1988 Zb., zaradené v desiatej časti zák. č. 100/1988 Zb., je ustanovením prechodným, upravujúcim nároky z I. a II. pracovnej kategórie a I. a II. kategórie funkcií po 31. decembri 1999, pôvodne po 31. decembri 1992. Toto ustanovenie malo za cieľ, v dôsledku zániku zaraďovania zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie po 31. decembri 1992, postupne predĺžovaného až do 31. decembra 1999, odstrániť tvrdosť zákona spočívajúcu v nemožnosti splnenia podmienok podľa § 21 tohto zákona po 31. decembri 1992, resp. po 31. decembri 1999 a zachovať iba určeným skupinám zamestnancov, ktorí vykonávali zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 zákona, resp. v I. a II. kategórii funkcií, skorší vznik nároku na starobný dôchodok.

49. Uvedené ustanovenie § 174 zák. č. 100/1988 Zb. kasačný súd nepovažuje za retroaktívne alebo diskriminačné, naopak malo umožniť zamestnancom, ktorí vykonávali také zamestnanie k 30. júnu 1992 dosiahnuť v zamestnaní zaradenom do zvýhodnenej kategórie v tam určenom období (najskôr len do 31. decembra 1992, naposledy a v súvislosti s predĺžovaním zaraďovania zamestnaní do zvýhodnených kategórií), teda do 31. decembra 1999 potrebný počet rokov v tejto kategórii pre skorší vznik nároku na starobný dôchodok v rozsahu nižšom, ako je upravený v § 21, resp. § 132 zák. č. 100/1988 Zb. Z vyššie uvedeného však vyplýva, že v danom prípade toto ustanovenie nemožno aplikovať z dôvodu nesplnenia podmienok tam ustanovených.

50. K námietke žalobcu, v ktorej namietal nezhodnotenie celej doby štúdia v I. kategórii funkcií, kasačný súd uvádza, že žiaci 1. a 2. ročníka VSOŠ sa štúdiom pripravovali na službu vojaka z povolania a neboli vojakmi v činnej službe. Vojenskú základnú službu vykonávali počas štúdia v 3. a 4. ročníku VSOŠ. Prijatím žiaka na štúdium na VSOŠ po skončení povinnej školskej dochádzky týmto žiakom v roku, v ktorom dovŕšili 17. rok veku, branná povinnosť vznikla podľa Branného zákona. Neboli však povolaní na výkon základnej (náhradnej) vojenskej služby. Vykazovanie doby základnej (náhradnej) služby poslucháčov a žiakov vojenských škôl z radov občianskej mládeže bolo upravené v prílohe 3 smernice. Pri štúdiu na VSOŠ sa výkon základnej vojenskej služby evidoval 24 mesiacov odo dňa vyradenia žiakov z VSOŠ, t. j. výkon základnej služby trval počas štúdia v 3. a 4. ročníku VSOŠ. Štúdium po skončení povinnej školskej dochádzky sa v súlade so smernicou u žiakov VSOŠ vykazovalo ako doba štúdia v I. a II. časti výkazu so zaradením tejto doby do III. pracovnej kategórie. Žiaci VSOŠ vojenskú základnú službu vykonávali počas štúdia v 3. a 4. ročníku. Štúdium v 1. a 2. ročníku VSOŠ nie je možné považovať za ostatnú vojenskú službu podľa § 132 ods. 1 písm. b) zák. 100/1988 Zb. Činnosť, ktorú títo žiaci vykonávali pred nástupom na základnú vojenskú službu, nebola výkonom vojenskej služby. Do vojenskej činnej služby mohol byť zaradený iba ten, kto dosiahol vek 18 rokov.

51. Kasačný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že žalovaná nie je oprávnená zaraďovať zamestnania do pracovných kategórií, ale toto oprávnenie patrilo do pôsobnosti zamestnávateľov na základe rezortných zoznamov. Podľa § 168 vyhlášky č. 149/1988 Zb. doba vojenskej činnej služby vykonávanej pred prijatím do služobného pomeru vojaka z povolania sa započítava v tej kategórii funkcií, do ktorej bol vojak z povolania prvý raz ustanovený. Uvedené ustanovenie však nie je možné aplikovať v prípade žalobcu, pretože žalobca v spornom období nevykonával vojenskú činnú službu.

52. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že s prihladnutím na účel sledovaný zákonmi sociálneho zabezpečenia, ktorým bolo pre účely dôchodkového zabezpečenia zvýhodniť vojakov z povolania, nezaradenie činnosti žiakov VSOŠ v predmetnom období do I. kategórie funkcií nemožno kvalifikovať ako opomenutie alebo nečinnosť kompetentných rezortných orgánov správy ozbrojených síl štátu, s následkom ukrátenia vojakov v službe zaradenej do I. kategórie funkcií o ich oprávnené nároky za výkon prípravy na budúce povolanie. Zaradenie vojenskej služby do preferovanej I. kategórie funkcií zákon zásadne viazal na status vojaka z povolania, pričom ak vojak nastúpil a vykonával základnú (náhradnú) vojenskú službu a po jej skončení bol prijatý do služobného pomeru vojaka z povolania alebo vojaka v ďalšej službe, táto doba výkonu základnej (náhradnej) vojenskej služby sa mu započítavala do I. kategórie funkcií, ak bol ako vojak z povolania po prvý raz ustanovený do služby zaradenej do I. kategórie funkcií (§ 168 ods. 2 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, resp. § 168 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov). Uvedenú zákonnú úpravu stanovenia I. a II. kategórie funkcií pre účely dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania je potrebné vykladať v kontexte s účinným Branným zákonom, ktorý stanovil minimálny vek pre účely vzniku brannej povinnosti, t. j. 01. januára roku, v ktorom občan dovšil 17. rok a dobrovoľne prevzatej brannej povinnosti na 01. január roku, v ktorom osoby nepodliehajúce brannej povinnosti dovšia 17. rok (§ 5 ods. 2 a § 6 ods. 1 Branného zákona), okrem dobrovoľne prevzatej brannej povinnosti bez ohľadu na vek, avšak za brannej pohotovosti štátu (§ 6 ods. 1 Branného zákona).

53. Status vojaka definovalo ustanovenie § 2 ods. 2 veta druhá Branného zákona, podľa ktorého vojakmi sa rozumeli osoby, ktoré boli odvedené a mali služobnú povinnosť. Avšak ešte nešlo o vojaka z povolania, čo je status potrebný na priznanie služby zaradenej do I. kategórie funkcií. Samotná skutočnosť, že žalobca sa v súvislosti s nástupom na VSOŠ podrobil odvodovému konaniu, nezakladá jeho status vojaka v činnej službe, nakoľko uvedeným zápisom bol zavedený do vojenskej evidencie a bol podrobený predbežnému zisťovaniu jeho spôsobilosti na vojenskú činnú službu a zisťovaniu možnosti na zlepšenie zdravotnej a inej spôsobilosti pre výkon vojenskej činnej služby.

54. Činnosť 14 až 16-ročných žiakov v prvých a druhých ročníkoch VSOŠ nemožno subsumovať pod žiadnu z vojenských činných služieb v zmysle ustanovení § 20 ods. 2 písm. a) až g) Branného zákona a rovnako nie je možné konštatovať, že boli u týchto žiakov splnené zákonné podmienky vzniku služobného pomeru vojaka z povolania. Vzhľadom na Branným zákonom stanovený minimálny vek brannej povinnej a dobrovoľnej brannej povinnosti, žiaci VSOŠ mohli skladať prísahu až v roku, v ktorom dovšili 17. rok života. Žiaci VSOŠ až po zložení prísahy vykonávali vojenskú činnú službu, konkrétne základnú vojenskú službu, pričom až po jej absolvovaní boli splnené zákonné podmienky na prijatie vojakov do služobného pomeru vojakov z povolania a na vznik ich povinnosti vojenskou činnou službou.

55. Žiadne povinnosti, ktoré žiaci v priebehu 1. a 2. ročníka VSOŠ v rámci výchovného procesu vykonávali a nazývali sa službami (napr. dozorná služba a pod.), hoci sa svojím názvom, obsahom alebo náplňou činnosti javili byť totožné s výkonom činnosti vojakov z povolania, nemožno podradiť pod vojenské činné služby vojakov z povolania v zmysle Branného zákona, t. j. žiaci 1. a 2. ročníkov VSOŠ boli vojakmi mimo činnej služby, a teda ani vo vzťahu k ich činnosti v rámci vzdelávacieho procesu nemohlo byť realizované zaradenie medzi služby vojakov z povolania do I. kategórie funkcií.

56. Námietky žalobcu na prísny režim pri ich výchove počas štúdia na VSOŠ, ako aj prípadné protizákonné ozbrojovanie a porušovanie príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov (napr. o zbraniach a strelive a Zákonníka práce), nie sú predmetom súdneho prieskumu zákonnosti žalobou napadnutého administratívneho rozhodnutia a postupu predchádzajúceho jeho vydaniu. Ozbrojovanie 14 až 16-ročných žiakov VSOŠ a náplň ich činnosti, hoci podobnej činnosti vojakov v činnej službe alebo službe vojakov z povolania, nezakladali a ani nemohli založiť služobný pomer týchto žiakov ako vojakov z povolania, ktorý je pre účely zaradenia služby do I. kategórie funkcií rozhodujúci.

57. Z uvedeného dôvodu nie je možné preklenúť ani rozhodovacou činnosťou súdov účel sledovaný zákonmi o sociálnom zabezpečení, výlučne vo vzťahu ku kategorizácii preferovaných služieb vojakov z povolania, a kreovať pre účely dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania namiesto príslušného štátneho orgánu na úseku správy ozbrojených síl zoznam činností zaradených do I. alebo II. kategórie funkcií z činností vojakov mimo činnej služby a mimo služby vojakov z povolania. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že žalobcom uvádzané stanovisko NS ČSSR sp. zn. Cpjf 46/77 zo dňa 10. októbra 1977 vo vzťahu k meritu tejto veci nemožno aplikovať.

58. Podľa čl. 46 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

59. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

60. Zo záväznej judikatúry ústavného súdu týkajúcej sa uvedeného princípu legality štátnej moci vyplýva, že ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona. Právnej istote podľa čl. 1 ústavy nezodpovedá taký stav (situácia), ktorý by orgánu štátu umožňoval konať podľa vlastnej úvahy a z vlastného rozhodnutia aj nad rámec zákona a iným ako zákonným postupom (I. ÚS 3/98, III. ÚS 341/07, II. ÚS 426/2012).

61. Zákon stanovuje formálne kritériá pre posudzovanie doby štúdia na vojenských stredných školách a neobsahuje zákonné zmocnenie pre odchylné posúdenie tejto doby u jednotlivca na základe jej obsahu či podobnosti so službou vykonávanou po dosiahnutí 18 roku veku v I. alebo II. kategórii funkcií, preto akékoľvek iné rozhodnutie správneho orgánu o započítaní tejto doby by bolo konaním v rozpore so spôsobom, ktorý pre jej posudzovanie ustanovuje zákon.

62. K rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Sd/216/2013 zo dňa 06. júna 2014 a rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Sd/21/2016 zo dňa 14. septembra 2016 kasačný súd uvádza, že tieto nie sú rozhodnutiami o tom, že štúdium mladistvých počas 1. a 2. ročníka štúdia na VSOŠ je na účely dôchodkového zabezpečenia potrebné hodnotiť ako zamestnanie zaradené do I. kategórie zamestnaní alebo I. kategórie funkcií. Uvedenými rozsudkami bolo v konaniach o starobnom dôchodku Sociálnej poisťovni iba uložené, aby preukázala, či štúdium v 1. a 2. ročníku vojenskej strednej odbornej školy možno považovať za ostatnú vojenskú službu.

63. K námietke žalobcu vo vzťahu k nevykonaniu ním navrhnutých dôkazov krajským súdom, kasačný súd uvádza, že krajský súd nie je návrhmi dôkazov bezpodmienečne viazaný a nie je povinný vykonať všetky účastníkmi konania navrhované dôkazy. Aj podľa názoru kasačného súdu krajský súd mal v odôvodnení rozsudku uviesť dôvod nevykonania žalobcom navrhnutých dôkazov, avšak uvedené procesné pochybenie nemá žiaden vplyv na dôvodnosť kasačnej sťažnosti. Zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie by bolo totiž dôvodné, iba za predpokladu, ak by takýto postup mohol privodiť pre žalobcu - sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie. Nie je pritom vylúčené, aby kasačný súd korigoval čiastkové nesprávnosti odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, ak rozhodnutie krajského súdu obstoja ako celok. V danom prípade navrhované dôkazy mali priniesť odpoveď na otázku ako fungoval systém na VSOŠ, pričom v danej súvislosti kasačný súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, mal za to, že rozhodnutie krajského súdu by nebolo pre žalobcu priaznivejšie.

64. K námietke žalobcu, že v čase keď študoval na vojenskej škole od 01. septembra 1971 do 19. júla 1975 príslušníci ČSĽA nepoznali pojem III. kategória funkcií, resp. III. pracovná kategória, a teda ide o porušenie retroaktivity kasačný súd uvádza, že v tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť rozdiel medzi nepravou a pravou retroaktivitou, keď k definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (PL. ÚS 16/95). Nie každá retroaktivita je však nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V

teórii a praxi sa rozlišuje tzv. pravá a nepravá spätná účinnosť (retroaktivita) právnych predpisov. Význam tohto rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípu právneho štátu, nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci. Pri pravej retroaktivite zákonodarca v novom právnom predpise neuzná práva alebo povinnosti založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti uznávali na základe skoršieho (predchádzajúceho) právneho predpisu. O pravú retroaktivitu ide napr. vtedy, keď neskorší právny predpis so spätnou účinnosťou (s dopadom do minulosti) upravuje vzťahy, ktoré vznikli v minulosti. V dôsledku toho nastáva stav, v rámci ktorého účinnosť neskoršieho právneho predpisu nastáva skôr ako jeho platnosť (skôr, než začal existovať). Pri nepravej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo k vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu môže ísť napriek tomu, že zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv (alebo povinností), ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúca nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti. Akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Szd/1/2010 zo dňa 29. septembra 2011). Okrem toho v právnom štáte platí princíp prezumpcie ústavnosti - len Ústavnému súdu Slovenskej republiky prislúcha vysloviť, či určitá norma alebo jej časť, či ustanovenie, je alebo nie je v dôsledku obsiahnutej pravej - neprípustnej - retroaktivity - protiústavná a teda v právnom štáte neprípustná.

65. Pokiaľ žalobca poukazoval na rozhodnutia krajských súdov, kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že sa nejedná o judikované rozhodnutia, resp. o zovšeobecňujúci právny názor súdu, preto nie sú záväzným podkladom pre rozhodovanie tohto súdu. Napokon, skutkové okolnosti v každom prípade nie sú rovnaké a je potrebné zaoberať sa osobitne každou vecou podľa konkrétnych okolností.

66. Kasačný súd nemohol uznať ani argumentáciu s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 306/2010, keďže tento súvisí s § 16 zák. č. 100/1988 Zb., ale nerieši situáciu ozbrojených zločínov v zmysle spornej veci a preto táto argumentácia je pre daný prípad irelevantná.

67. Kasačný súd na záver dodáva, že z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR aj Ústavného súdu SR vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces.

68. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu.

69. Kasačný súd zároveň uvádza, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36

ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 z 8. marca 2017).

70. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

71. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko sťažovateľ nebol úspešný a dôvod pre priznanie náhrady trov konania žalovanej nezistil.

72. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.